

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کنیا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه و تشریفات (پروتکل) الحاقی آن»

مشخصات لایحه

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۳۵

شماره چاپ:

۱۸۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۱/۶/۱۴

مقدمه

امروزه گسترش روابط تجاری در توسعه اقتصادی کشورها اهمیت بسیاری یافته است و کاهش و حذف تدریجی موانع فراروی تجارت، به عنوان عاملی جهت گسترش تجارت در نظر گرفته شده است. از طرف دیگر گسترش دامنه همکاری های اقتصادی دولت های متعاقد همواره با افزایش شمار اتباع هر کشور که در کشور متعاقد دیگر به فعالیت اشتغال دارند، همراه شده است. از این رو به دلیل اهمیت بسزای ایجاد تسهیلات مالیاتی که می تواند تداوم فعالیت های اقتصادی و توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دولت ها را تضمین کند، اتخاذ تدابیر قانونی برای اجتناب از اخذ مالیات مضاعف از اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در هریک از دو کشور متعاقد ضروری به نظر می رسد.

ملاحظات لایحه

کشور کنیا با جمعیتی در حدود ۲۱ میلیون نفر در آفریقا واقع شده است. تولید ناخالص داخلی این کشور در سال گذشته (۱۳۹۱) حدود ۶۶ میلیارد دلار و رشد اقتصادی آن ۴ درصد بوده است. عضویت این کشور در برخی نهادها و سازمان های بین المللی مانند بانک جهانی، صندوق بین المللی پول، شورای همکاری گمرکی فائو ... باعث شده است که این کشور جایگاه تجاری و بازرگانی خاصی در بین کشورهای آفریقایی داشته باشد.

مهمترین اقلام صادراتی کنیا به کشورهای جهان چای، تولیدات باغی، قهوه، فرآورده های نفتی، سیمان و ماهی بوده و این کشور نیاز خود به اقلامی نظیر تجهیزات ماشین آلات صنعتی و وسایل نقلیه، برخی فرآورده های نفتی، وسایل نقلیه موتوری، آهن و فولاد، رزین ها و پلاستیک را با واردات برطرف می کند.

عمده ترین محصولات صادراتی ایران به کنیا پانل و تابلوهای برق، ترانسفورماتور، توربین و چرخ های هیدرولیک، پلی اتیلن، کابل های برق، قیر، وازلین، روغن صنعتی، صفحات فولادی، فرش و کف پوش است. ترکیب صنعتی محصولات صادراتی ایران به کنیا بیانگر این است که ایران می تواند با تداوم و گسترش مراودات خود با این کشور، بخش اعظمی از مایحتاج صنعتی این کشور آفریقایی را تأمین کند.

جدول زیر تراز بازرگانی بین دو کشور ایران و کنیا را طی سال های ۱۳۸۵ تا سه ماهه اول سال ۱۳۹۱ را نشان داده است.

جدول روابط و تراز تجاری بین ایران و کنیا در سال های ۱۳۸۵ تا سه ماهه اول سال ۱۳۹۱

(میلیون دلار)

سال	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	سه ماهه اول ۱۳۹۱
صادرات	۱۰/۸	۷/۳	۸/۳	۳۱	۳۳	۴۶	۱۰
واردات	۳/۲	۲/۴	۲/۳	۳	۵	۶	۱
تراز تجاری	۷/۶	۴/۹	۶	۲۸	۲۸	۴۰	۹
حجم مبادلات	۱۴	۹/۷	۱۰/۶	۳۴	۳۸	۵۲	۱۱

مأخذ: سایت رسمی سازمان توسعه تجارت ایران (www.tpo.ir)

نام دفاتر:

مطالعات اقتصادی

مطالعات سیاسی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۲۰۱۲۶۰۹

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۷/۲۳

همانطور که از اطلاعات ارائه شده در جدول فوق قابل استخراج است در سال‌های یاد شده حجم صادرات ایران به کنیا همواره رو به افزایش بوده و حجم مبادلات بین این دو کشور از ۱۴ میلیون دلار در سال ۱۳۸۵ به ۵۲ میلیون دلار در سال ۱۳۹۰ رسیده است. لذا می‌توان با تصویب چنین موافقتنامه‌هایی بین دو کشور ایران و کنیا را گامی مؤثر در راستای تسهیل گسترش روابط اقتصادی و تجاری بین دو کشور ارزیابی کرد.

علاوه بر این توجه به مناسبات سیاسی و اقتصادی بین کشورها ایجاب می‌کند تا به اشکال مختلف از جمله امضای توافقنامه دوطرفه، زمینه گسترش روابط دوجانبه را فراهم کنند. بدیهی است که اجرای این موافقتنامه آثار اقتصادی و سیاسی مطلوبی بر کشور خواهد داشت. از جمله نتایج سیاسی - اقتصادی که کشورها با تصویب قوانین مشابه به آنها دست می‌یابند را می‌توان چنین برشمرد:

- برخورداری از توانایی‌های مالی اتباع کشور دیگر،

- تحکیم بخشیدن به حسن رابطه سیاسی،

- توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دولت‌ها،

- اشتغال‌زایی و جذب سرمایه‌های خارجی،

- ایجاد تسهیلات و تمهیدات لازم به منظور تضمین تداوم فعالیت‌های اقتصادی،

- جلوگیری از فرار مالی در یک کشور،

- پیشگیری از تعارض قوانین مالیاتی و کاهش دعاوی مالیاتی.

از طرف دیگر لازم است نکات زیر در تصویب لایحه مد نظر قرار گیرد:

- وجود گزارشی اجمالی از وضعیت ارتباطی دو کشور به لحاظ اقتصادی، اجتماعی و سیاسی،

- مشخص شدن حقوق و تکالیف دولت جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های اجرایی در اجرای موافقتنامه،

- عدم ارائه آمار دقیق یا لاقط برآوردی از اتباع فعال هر کشور در کشور متعاقد، نوع فعالیت آنها، میزان درآمدشان،

- نبود گزارش توجیهی مشتمل بر ضرورت انعقاد موافقتنامه، منافع احتمالی ناشی از اجرای موافقتنامه برای کشورهای متعاقد و گزارش‌های پژوهشی و کارشناسی تهیه شده در وزارتخانه پیشنهاددهنده و نهاد ریاست جمهوری.

جمع‌بندی و پیشنهادات

تدوین و اجرای برخی موافقتنامه‌ها و قراردادهای تجاری، اقتصادی، سیاسی و حقوقی بخشی از فعالیت‌های کشورها در راستای تحقق اهداف کلان اقتصادی، سیاسی و اجتماعی آنهاست. اگر جهت‌گیری این قبیل اقدامات به‌گونه‌ای تنظیم شود که این مراودات منجر به همگرایی شده و منافع مشترک اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی را برای کشورهای ذینفع تأمین نماید، می‌تواند در فرآیند توسعه همه‌جانبه کشور مؤثر واقع شود. لذا ضروری است این قبیل از موافقتنامه‌ها با شفافیت هر چه بیشتر به متن قانون تبدیل شوند تا زمینه گسترش مناسبات تجاری، اقتصادی و تشویق سرمایه‌گذاری متقابل فراهم آید.

جمهوری اسلامی ایران درصدد است تا با امضای این موافقتنامه‌ها روابط سیاسی و اقتصادی خود را با کشورهای مختلف تحکیم بخشد. بدیهی است که اجرای این موافقتنامه آثار اقتصادی و سیاسی مطلوبی بر کشور خواهد داشت، از جمله اینکه، با تعدیل و اصلاح ساختار نظام مالیاتی و تشویق و جذب سرمایه‌های خارجی، کمبود سرمایه لازم برای رشد و توسعه اقتصادی تا حدودی برطرف می‌گردد و علاوه بر این زمینه اشتغال بیشتر نیز فراهم می‌شود.

از طرف دیگر به دلیل اینکه کشور کنیا با همسایگان خود در قاره آفریقا روابط تجاری و اقتصادی خوبی دارد، لذا می‌تواند بانی برای گسترش فعالیت‌های تجاری جمهوری اسلامی ایران با دیگر کشورهای آفریقایی به‌منظور کم اثر کردن تحریم‌ها و همچنین استفاده از دستاوردهای فنی در بخش‌های مختلف نظیر کشاورزی و... بگشاید.

در نتیجه کلیات لایحه مزبور مناسب ارزیابی می‌شود، لکن محتوا و مواد لایحه نیازمند بررسی‌های کارشناسانه و دقیق‌تر چه به‌لحاظ اقتصادی و چه به‌لحاظ حقوقی است.